

Wyznaczanie granicy rolno-leśnej

Bogusław Żukowski

*Zakład Ochrony Ziemi, Instytut Ochrony Środowiska
ul. Krucza 5/11, 00-548 Warszawa
tel. (0-22) 621-67-43, fax (0-22)629-52-63
e-mail: siuta@ios.edu.pl*

Słowa kluczowe: granica rolno-leśna, nieefektywne grunty rolne, zalesienie, planowanie przestrzenne

Wstęp

Restrukturyzacja gospodarki narodowej, a zwłaszcza rolnictwa, zmniejsza obszar gruntów rolnych na potrzeby innych użytkowników. Rośnie też powierzchnia odłogujących użytków rolnych (UR), która, wg danych GUS z corocznych spisów rolnych, przekroczyła znacznie obszar 1,5 mln ha, co stanowi ponad 5% powierzchni kraju i 8% ogólnej powierzchni UR.

Niezależnie od odłogującej powierzchni UR, w perspektywie 20–30 lat, wystąpią prawdopodobnie trudności w rolniczym użytkowaniu około 3 mln ha (głównie V i VI klasy). Racjonalnym sposobem zagospodarowania tak znaczącej części powierzchni (łącznie około 4,5 mln ha) będzie zalesienie.

Tempo zalesiania gruntów będzie zależało głównie od możliwości finansowania kosztów ze środków publicznych (w tym dotacji Komisji Europejskiej) oraz sytuacji społeczno-ekonomicznej w poszczególnych regionach i subregionach. Do zwiększenia tempa przyczyni się ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia [8], która określa rodzaje gruntów oraz wysokości ekwiwalentów pieniężnych wypłacanych miesięcznie właścicielom zalesionych gruntów.

Pojęcie granicy rolno-leśnej w obecnym rozumieniu powstało w 1989 r. Celem było zalesienie gruntów nierokujących możliwości efektywnej gospodarki rolnej i dostosowanie użytkowania gruntów do ich jakości, a także porządkowanie przestrzeni rolno-leśnej, zwiększenie możliwości retencjonowania wody, ograniczanie erozji wodnej i wietrznej oraz polepszenie warunków ochrony społeczeństwa przed skutkami uprzemysłowienia [2].

Przeznaczanie środków publicznych na zalesianie gruntów rolnych będzie wymagało przestrzegania odpowiednich procedur postępowania, zapewniających jawność i jednoznaczność kryteriów przydziału środków zainteresowanym osobom oraz kontrolę poprawnego ich wykorzystania. Jednym z ważniejszych elementów ww. procedur postępowania jest sposób dokumentowania położenia i wielkości obszarów przewidzianych do zalesienia, co oznacza potrzebę wprowadzenia tego rodzaju ustaleń do planów zagospodarowania przestrzennego.

Zalesienia w przepisach o zagospodarowaniu przestrzennym

W art. 10 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym [6] mówi się m. in. o ustalaniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego linii rozgraniczających tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, a za takie można uznać obszary rolne i leśne. Granica rolno-leśna dzieli więc wymienione w art. 6 ust. 4 pkt 5 ustawy obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej (w skład których wchodzi UR – tzn. grunty orne, sady, łąki trwałe i pastwiska trwałe oraz inne grunty rolne określone w przepisach o ochronie gruntów rolnych i leśnych) i obszary leśne. Ustawa stanowi, że „ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu dokonywane jest w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z zachowaniem warunków określonych w ustawach”. Taką jest ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych [7], która w art. 7 stanowi, że „przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o zagospodarowaniu przestrzennym”, po uprzednim uzyskaniu zgody odpowiednich organów administracji rządowej. Jednak wymóg uzyskiwania zgody nie dotyczy przypadków przeznaczania gruntów rolnych na cele leśne. W „przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, określenie przeznaczenia i ustalenie warunków zagospodarowania terenu następuje w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, wydanej na podstawie obowiązujących ustaw”. W praktyce miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego były sporządzane tylko dla terenów projektowanego zainwestowania budowlanego, nowych zalesień zaś dokonywano bądź na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, bądź bez oglądania się na jakiegokolwiek przepisy. W świetle obowiązujących przepisów właściciel gruntu rolnego (który nie jest w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczony na inne, nierolnicze i nieleśne cele) może go zalesić bez zgody i zezwolenia, o ile w związku z tym zalesieniem nie będzie chciał uzyskać pomocy finansowej lub rzeczowej od organów administracji publicznej lub od Lasów Państwowych.

Określanie granic podlegających ochronie gruntów rolnych i leśnych, a także obszarów projektowanych do zalesienia mogło następować w treści „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”, określonego w prze-

pisach art. 6 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym [6]. Studium to nie jest jednak przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, natomiast powinno określać politykę przestrzenną, jaką zamierza prowadzić gmina. W większości gmin wiejskich studia takie zostały już opracowane bądź prace nad nimi są daleko zaawansowane. Jednak z informacji uzyskanych od specjalistów w zakresie leśnictwa i rolnictwa wynika, że problematykę granicy rolno-leśnej wprowadzono tylko do około 10–15% zakończonych „studiów”.

W styczniu 2000 r. został skierowany do Sejmu, przygotowany przez Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, projekt ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [3], który przewiduje obowiązek sporządzania przez gminy planów rozwoju przestrzennego, obejmujących teren całej gminy i posiadających po uchwaleniu oraz publikacji rangę aktu prawa miejscowego.

Plan rozwoju przestrzennego gminy ma m.in. uwzględniać uwarunkowania wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- stanu i funkcjonowania środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz wymogów ochrony krajobrazu.

Plan taki ma również ustalić przeznaczenie poszczególnych terenów, a w szczególności:

- standardy zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym zakaz zabudowy;
- obszary i zasady ochrony wartości środowiska oraz ochrony uzdrowiskowej;
- obszary, dla których należy opracować plan lokalny, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Projekt ustawy zawiera przepis określający tryb postępowania pozwalający wykonanym już studiom uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin nadać moc planów rozwoju przestrzennego gmin.

Zasady ustalania granicy rolno-leśnej

Granica rolno-leśna jest linią oddzielającą rolniczą przestrzeń produkcyjną od gruntów leśnych i gruntów rolnych przewidywanych do zalesienia. Podobna granica powinna również obejmować obszary wprowadzanych zadrzewień i zakrzewień.

Przy ustalaniu linii granicy rolno-leśnej bierze się pod uwagę:

- jakość bonitacyjną gruntów,
- granice kompleksów agroekologicznych,
- potrzeby polepszenia struktury użytkowania i krajobrazu,

- ochronę różnorodności biologicznej,
- granice obszarów prawnie chronionych.

Grunty przeznaczane pod zalesienie powinny w miarę możliwości przylegać do istniejących kompleksów leśnych. Pomiedzy istniejącymi i projektowanymi kompleksami leśnymi należy wyznaczać, w miarę potrzeb i możliwości, zadrzewienia i zakrzewienia, tworzące korytarze ekologiczne. Podstawowym warunkiem projektowania gruntów pod zalesienie, zadrzewienie lub zakrzewienie jest wyrażenie na to pisemnej zgody ich właściciela (lub zarządcy).

Wielkość ustalanego nowego konturu leśnego na gruntach skarbu państwa i państwowych osób prawnych, przewidzianych do przekazania Lasom Państwowym, nie powinna być mniejsza od 5 ha. Wielkość nowego konturu leśnego na gruntach komunalnych osób prawnych, osób fizycznych, spółdzielni i wspólnot gruntowych nie powinna być mniejsza od 0,10 ha. W stosunku do konturów gruntów przewidywanych do zalesienia, które przylegają do już istniejących kompleksów leśnych, oraz konturów gruntów przewidywanych do zadrzewienia lub zakrzewienia nie należy stosować żadnych ograniczeń wielkości powierzchni.

Podstawą ustalania granicy rolno-leśnej jest jakość gruntów rolnych określona w klasyfikacji gleboznawczej (mapy ewidencji gruntów – w skalach od 1 : 2000 do 1 : 5000) i mapy gleboznawcze – w skalach od 1 : 5000 do 1 : 25000 oraz rejestry ewidencji gruntów). Według Wocha [4], do zalesiania powinny być przeznaczane głównie grunty:

- klasy VIz do zalesienia w całości;
- klasy VI do zalesienia w całości, z wyjątkiem gruntów ornyczych i użytków zielonych rokujących ich rolnicze użytkowanie;
- klasy V do zalesienia częściowo, tj. stanowiące śródlęsne enklawy i półenklawy o powierzchni do 2 ha w jednym konturze lub o szerokości między brzegami lasu do 150 m (8–10-krotnej wysokości dorosłych drzew lasu), jeżeli odległość od tych gruntów do obecnych lub perspektywicznych siedlisk gospodarstw rolnych wynosi ponad 5 km, a ich nachylenie przekracza 12°;
- klas IVa i IVb do zalesienia w wypadkach sporadycznych, tj. enklawy i półenklawy o powierzchni do 0,5 ha lub o szerokości do 50 m (3–5-krotnej wysokości dorosłych drzew lasu), szczególnie z utrudnionym dojazdem, małe powierzchnie nieregularnych wcięć w głąb lasu (do 0,1 ha) oraz grunty o nachyleniu powyżej 20°;
- grunty klas I–III mogą być zalesiane jedynie wyjątkowo w wypadkach bardzo małych wydłużonych enklaw i półenklaw, położonych w uciążliwej szachownicy z gruntami leśnymi o szerokości między lasami do 30 m (2-krotnej wysokości drzew) oraz grunty o nachyleniu powyżej 25°;

a także inne grunty oraz nieużytki nadające się do zalesienia bądź mogące stanowić uzupełniający składnik ekosystemu leśnego, a w szczególności:

- grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;

- lotne piaski i wydmy piaszczyste;
- strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;
- składowiska odpadów i wyrobiska po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

Zalesienia nie powinny dzielić gruntów ornych na powierzchnie mniejsze od 5 ha.

Prawne uregulowania finansowania zalesień gruntów

Zgodnie z przepisami art. 14 ustawy o lasach [5], do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia. Grunty przeznaczone do zalesienia obecnie, zgodnie z powołanym przepisem, powinien określać miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W praktyce grunty do zalesienia określano także w treści studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obowiązek zalesiania gruntów ciąży na nadleśniczych w odniesieniu do gruntów w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach lub użytkownikach wieczystych pozostałych gruntów.

Ogólny obszar zalesień, ich rozmieszczenie oraz sposób realizacji określa Krajowy program zwiększania lesistości opracowany przez ministra właściwego do spraw środowiska, zatwierdzony przez Radę Ministrów. Właściciele gruntów mogą, na podstawie stosownych przepisów [8], otrzymywać ekwiwalent pieniężny z tytułu ich zalesienia.

Koszty zalesiania gruntów mogą być pokrywane z różnych źródeł. Środki na pokrycie tych kosztów mogą pochodzić z:

- Dotacji celowych, jakie otrzymują Lasy Państwowe z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową, a w szczególności na wykonywanie Krajowego programu zwiększania lesistości oraz pielęgnację i ochronę upraw i młodników powstałych w ramach realizacji tego programu.
- Gromadzonej na oddzielnym rachunku części działającego w Lasach Państwowych „funduszu leśnego”, tworzonej z różnych opłat, m.in. z tytułu przedwczesnego wyrębu drzewostanów, związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów leśnych na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [7]. Te ostatnie środki są kierowane do nadleśniczych, którzy zasięgają opinii właściwych starostów w zakresie rocznego planu zalesiania gruntów niestanowiących własności skarbu państwa.
- Budżetów wojewodów.
- Środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, przekazywanych na sfinansowanie zakupu sadzonek drzew i pokrycie kosztów sporządzenia planów zalesień.

Suma wymienionych środków może stanowić poważne źródło finansowego wspierania zalesień. Zainteresowane organy administracji publicznej szczebla wojewódzkiego, a zwłaszcza urzędy marszałkowskie oraz zarządy wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, mogą przyczynić się do zwiększenia tej pomocy m.in. przez ewentualną koordynację zadań i przygotowywanie wieloletnich programów wspierania mniej zasobnych finansowo gmin.

Dotychczasowa pomoc z ww. źródeł, w odniesieniu do właścicieli zalesianych gruntów prywatnych, dotyczyła w zasadzie tylko kosztów zakupu sadzonek i w nielicznych wypadkach (w razie wykonywania prac zalesieniowych na gruntach prywatnych przez służby leśne) kosztów robocizny.

Tryb postępowania

Dokumentacja techniczna wyników ustalenia projektu granicy rolno-leśnej określa granice rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych i wyłączone z zabudowy. Stanowi materiał do sporządzenia projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium” (a w przyszłości, po uchwaleniu przez Sejm projektowanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [3] – do sporządzenia planu rozwoju przestrzennego gminy, zwanego dalej „planem”). Koszty sporządzenia tej dokumentacji, tak jak koszty sporządzenia studium (czy w przyszłości planu), ponosi zarząd gminy, który może ubiegać się o uzyskanie na ten cel środków m.in. z budżetu urzędu marszałkowskiego województwa lub z wojewódzkiego czy ewentualnie gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W celu opracowania lub aktualizacji dokumentacji projektu granicy rolno-leśnej wójt powinien powołać gminny zespół roboczy, w skład którego wchodzi z urzędu gminy:

- przedstawiciel zarządu gminy jako przewodniczący,
- pracownik zajmujący się sprawami ochrony środowiska,
- geodeta gminny.

Do pracy w zespole powinien być zaproszony przez wójta gminy inspektor wojewódzki ds. klasyfikacji gruntów (lub osoba przez niego upoważniona), przedstawiciel właściwego terenowo nadleśnictwa oraz w miarę potrzeby przedstawiciel właściwego terenowo oddziału Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Gminny zespół roboczy powinien:

1. Dokonać oceny istniejącej dokumentacji projektu granicy rolno-leśnej (aktualna, wymagająca aktualizacji lub nowego opracowania) – przy wzięciu pod uwagę bonitacji gleb, struktury własnościowej gruntów i struktury ich użytkowania (w tym wieloletniego odłogowania), potrzeb w zakresie scalania i wymiany gruntów, wykonania melioracji wodnych, możliwości uzyskania przez gminę pomocy na sfi-

- nansowanie kosztów wykonania dokumentacji i zalesień, zadrzewień i zakrzewień oraz dokonania ewentualnych zmian w ewidencji gruntów i klasyfikacji gleb, a także możliwości uzyskania przez właścicieli gruntów ekwiwalentów pieniężnych na zalesienie gruntów oraz utrzymanie i pielęgnację tych zalesień.
2. Poinformować właścicieli gruntów przewidywanych do zalesienia, zadrzewienia lub zakrzewienia o możliwościach uzyskania przez nich ekwiwalentów pieniężnych:
    - za zalesienie, utrzymanie i pielęgnację tych zalesień;
    - zwrotu kosztów zakupu sadzonek drzew i krzewów oraz rekompensaty za szkody spowodowane wykonaniem obowiązku przeciwdziałania erozji gleb, zgodnie z przepisami art. 15 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [7], a następnie, w razie potrzeby, podjęcia nowego opracowania lub aktualizacji istniejącej dokumentacji projektu granicy rolno-leśnej.
  3. Przygotować propozycje wyboru jednostki, która wykona nową lub zaktualizuje istniejącą dokumentację projektu granicy rolno-leśnej (zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych).
  4. Poinformować właścicieli gruntów przylegających bezpośrednio do gruntów projektowanych do zalesienia lub zadrzewienia o możliwościach wprowadzenia ewentualnych zmian w gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz o sposobie sfinansowania kosztów tych zmian.
  5. Poddać weryfikacji projekt granicy rolno-leśnej z udziałem projektanta.
  6. Rozpatrzyć zgłoszone uwagi i zastrzeżenia zebrane w czasie wyłożenia projektu do publicznego wglądu.
  7. Sporządzić protokół końcowy zawierający również ewentualne zalecenia dla projektanta.

W razie zgłoszenia do zalesienia przez właścicieli gruntów rozmieszczonych w terenie w sposób tworzący ich szachownicę z użytkami rolnymi przewidywanymi do dalszego rolniczego użytkowania, można – po uzyskaniu od właścicieli pisemnej zgody lub wniosku o przeprowadzenie scalenia, na podstawie stosownych szacunków – dokonać obliczenia przybliżonej powierzchni omawianych gruntów po scaleniu i wykreślić przybliżony przebieg projektowanej granicy rolno-leśnej. Ostateczny projekt granicy rolno-leśnej przewodniczący zespołu powinien przedłożyć wójtowi gminy do zatwierdzenia i realizacji.

Po uchwaleniu przez radę gminy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub miejscowego planu przestrzennego zagospodarowania (w przyszłości planu rozwoju przestrzennego gminy), w którym uwzględniono granicę rolno-leśną, jeden egzemplarz dokumentacji ustalenia granicy rolno-leśnej łącznie z materiałami roboczymi, protokołami, szkicami itp. powinien być dołączony do podstawowego operatu klasyfikacyjnego jako integralna jego część, drugi przekazany do regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, trzeci zaś, łącznie z mapami w skali 1 : 10 000 i załącznikami do nich – pozostać w urzędzie gminy i stanowić materiał do dalszych prac planistycznych.

Techniczne wyznaczanie granicy rolno-leśnej

Opracowanie dokumentacji technicznej projektu granicy rolno-leśnej przygotowuje jednostka wykonawstwa geodezyjnego, posiadająca kwalifikacje wymagane przy pracach urządzeniowo-rolnych, wybrana do wykonania tej pracy przez zarząd gminy. Przy opracowywaniu dokumentacji technicznej granicy rolno-leśnej jednostka ta współpracuje z właściwymi terenowo oddziałami Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oraz jednostkami planowania przestrzennego. Projekt granicy rolno-leśnej sporządza projektant – gleboznawca lub geodeta – znający problematykę urządzania terenów wiejskich i planowania przestrzennego, przy konsultacji leśnika.

Ustalenia w zakresie propozycji przebiegu granicy rolno-leśnej powinny być wykładane w urzędzie gminy do publicznego wglądu na okres 14 dni. W trakcie wyłożenia należy przyjąć uwagi i propozycje do tych ustaleń. Po tych czynnościach gminny zespół do spraw ustalenia projektu granicy rolno-leśnej powinien poddać analizie zebrane uwagi, wprowadzić ewentualne korekty do poprzednich ustaleń i sporządzić ostateczny protokół, podpisany przez wszystkich członków zespołu oraz projektanta. Na podstawie powyższego protokołu projektant dokona ewentualnej korekty opracowania.

Opracowane materiały projektant powinien skompletować w formie operatów i przekazać przewodniczącemu zespołu, który – po podpisaniu ich przez członków zespołu – przekazuje wójtowi gminy. Na terenach górskich i podgórskich położonych powyżej 600 m n.p.m. mogą być tworzone z gruntów stanowiących własność skarbu państwa kompleksy leśne o powierzchni mniejszej od 5 ha, jak też mogą być włączane do nich grunty rolne o powierzchni ponad 2 ha. Możliwości takie dotyczą również terenów o nachyleniu stoku powyżej 25° (bardzo stromy stok i urwisty stok) oraz terenów wyżynnych i pojezierzy, zagrożonych erozją w stopniu silnym.

Wnioski

---

1. Wyznaczenie granicy rolno-leśnej ma podstawowe znaczenie dla oceny potrzeb i możliwości zalesiania gruntów na obszarach poszczególnych gmin i właściwej koordynacji związanych z tym działań.
2. Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r. ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia oraz inne możliwości uzyskania przez gminy pomocy finansowej na zalesienie gruntów wskazuje na potrzebę podjęcia na szerszą skalę wyznaczania granicy rolno-leśnej.
3. Wyznaczenie granicy rolno-leśnej będzie stanowiło w przyszłości istotny element sporządzenia planów rozwoju przestrzennego gmin.

Literatura

- [1] Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa 1995. Krajowy program zwiększania lesistości: 27 ss.
- [2] Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej. 1989. Wytyczne w sprawie ustalania granicy rolno-leśnej.
- [3] Projekt ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w wersji przyjętej przez Radę Ministrów i przesłanej do Sejmu RP) – styczeń 2000 r.
- [4] Woch F. 1996. Wytyczne do projektowania granicy rolno-leśnej. IUNG: 35 ss.
- [5] Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, Nr 86, poz. 958 i Nr 120, poz. 1268).
- [6] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, Nr 41 poz. 412 i Nr 111, poz. 1279).
- [7] Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 16 poz. 78 i Nr 141 poz. 692, z 1997 r. Nr 60, poz. 370, Nr 80 poz. 505 i Nr 160 poz. 1079, z 1998 r. Nr 106 poz. 668, z 2000 r. Nr 12 poz. 136 i Nr 120, poz. 1268).
- [8] Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz.U. Nr 73, poz. 764).

Delimitation of boundary between agricultural and forest land use

---

Key words: boundary between agricultural and forest land use, non-effective agricultural land, afforestation, physical planning

Summary

Delimitation of the boundary between agricultural and forest land use is of basic importance for the assessment of needs and possibilities for land afforestation within individual communes and for appropriate coordination of relevant activities.

With enacting on 1st January 2002 the Act on setting agricultural land aside for afforestation purpose and with providing other opportunities for communes to receive financial support for land afforestation the need becomes evident for a large-scale activity aiming at the delimitation of boundary between agricultural and forest land use.

The delimitation of boundary between agricultural and forest land use will constitute in the future an essential element of physical planning in the communes.